

DUNAÚJVÁROSI EGYETEM

ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSI SZABÁLYZATA

**Dunaújváros
2016**

Sz-13-1

ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSI SZABÁLYZATA

3. kiadás

0. módosítás

2(24) oldal

**Dunaújvárosi Egyetem Szenátusa által 129-2015/2016. (2016.06.16.) sz. határozatával
elfogadva**

Hatályos: 2016. június 17. napjától

TARTALOMJEGYZÉK

ÁLTALÁNOS RÉSZ.....	4
1. § A Szabályzat célja.....	4
2.§ A Szabályzat elkészítéséért, tartalmáért, megváltoztatásáért felelős személyek.....	4
3.§ A szabályzathoz kapcsolódó fogalmak	5
4.§ A mérlegben értékkel szereplő eszközök és források általános értékelési szabályai ...	6
4.1. § Bekerülési érték meghatározása	6
4.2. § Az értékcsökkenésének elszámolási szabályai	12
4.3. § Értékvesztés elszámolási szabályai	14
4.4. § A követelések értékelésére vonatkozó sajátosságok	16
4.5. § Terven felüli értékcsökkenés és értékvesztés visszairásának szabályai	18
4.6. § Érték helyesbítés és visszairásának elszámolási szabályai	19
4.7. § Devizakészlet értékelése	19
5.§ A mérlegtételek értékelésének általános szabályai.....	20
6. § A mérlegtételek értékelésének részletes szabályai.....	21
7. § Záró rendelkezések	23
1. sz. melléklet	24

Preambulum

A Dunaújvárosi Egyetem (továbbiakban: Egyetem) Szenátusa a *számvitelről szóló 2000. évi C. törvény* (továbbiakban: Szt.), az *államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) korm. rendelet* (továbbiakban: korm.rendelet), valamint a Dunaújvárosi Egyetem belső szabályzatainak rendelkezéseivel összhangban az intézmény *Eszközök és források értékelési Szabályzatát* (továbbiakban: Szabályzat) az alábbiak szerint határozza meg:

ÁLTALÁNOS RÉSZ

1. § A Szabályzat célja

- (1) Az eszközök és kötelezettségek értékelésére vonatkozó döntéseket, valamint azok gyakorlati végrehajtását szolgáló értékelési módokat és eljárásokat jelen szabályzat határozza meg. Ennek megfelelően jelen szabályzat főbb céljai a következők:
- a) meghatározni azon értékelési elveket, módszereket, amelyekkel a költségvetési szerv rögzíti az eszközei és a forrásai értékét;
  - b) az értékelési módszereknek minden érintett gazdasági szakember számára az adott költségvetési szerven belül egyértelműnek kell lennie;
  - c) tájékoztatás nyújtása a belső, illetve a külső ellenőrzés számára a költségvetési szerv könyvvezetési és költségvetési beszámoló készítési kötelezettsége során követett értékelési gyakorlatról.

2.§ A Szabályzat elkészítéséért, tartalmáért, megváltoztatásáért felelős személyek

- (1) A Szabályzat elkészítéséért, tartalmáért, megváltoztatásáért, aktualizálásáért a kancellár felelős.
- (2) Módosításra akkor van szükség, illetve lehetőség, ha az Szt., illetve az Áhsz. előírásai megváltoznak, vagy a korábbi szabályzathoz képest olyan lényegi változás következik be, amely a változtatást szükségessé teszi. Az Szt. 14. § (11) bekezdése alapján a változtatások hatálybalépését követő 90 napon belül kell végrehajtani.

3.§ A szabályzathoz kapcsolódó fogalmak

(1) Fogalmi meghatározások:

- a) **Értékelés:** az eszközök és a források könyvviteli nyilvántartásba vételhez alkalmazott értékének és az éves költségvetési beszámoló mérlegébe kerülő értékének meghatározását jelenti.
- b) **Minősítés:** azt a folyamatot jelenti, amely során az Egyetem dönt az egyes eszközök befektetett eszközök, illetve forgóeszközök közé történő besorolásáról, továbbá a kötelezettségeknek a mérleg hosszú, vagy rövid lejáratú kötelezettségek közé történő elhelyezéséről.
- c) **Vételár:** a termékek, szolgáltatások beszerzése, értékesítése után fizetett, kapott, felárral növelt, engedményekkel csökkentett, áfát nem tartalmazó ellenérték, hitelviszonyt megtestesítő kamatozó értékpapír esetén ide nem értve az Szt. 50. § (3) bekezdése szerinti vételárban lévő felhalmozott kamatot.
- d) **Felújítás:** az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló időszakonként visszatérő olyan tevékenység, melynek köszönhetően az adott eszköz élettartama megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően vagy teljesen visszaáll, az előállított termékek minősége vagy az adott eszköz használata jelentősen javul, ezáltal a felújítás pótlólagos ráfordításából a jövőben gazdasági előnyök származnak. Szintén a felújítás körébe tartozik a korszerűsítés, amennyiben a korszerű technika alkalmazásával a tárgyi eszköz egyes része az eredetitől eltér, megoldásával vagy kicserélésével a tárgyi eszköz üzembiztonságát, teljesítőképességét, használhatóságát vagy gazdaságosságát növeli.

A tárgyi eszközt akkor kell felújítani, amikor folyamatosan, rendszeresen elvégzett karbantartás mellett a tárgyi eszköz oly mértékben elhasználódott (szerkezeti elemei elöregedtek), amely már a rendeltetésszerű használatot veszélyezteti.

Nem felújítás az elmaradt és felhalmozódó karbantartás egy időben való elvégzése, függetlenül a kiadások nagyságától.

- e) **Karbantartás:** a használatban lévő tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási tevékenység - ideértve a tervszerű megelőző karbantartást, a hosszabb időszakonként, de rendszeresen

visszatérő nagyjavítást, és mindazon javítási, karbantartási tevékenységet, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni -, amely a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását eredményezi.

- f) **Kisértékű immateriális javak, tárgyi eszközök:** a 200.000 forint egyedi értéket nem meghaladó bekerülési értékű vagyoni értékű jogok, szellemi termékek, tárgyi eszközök.

4.§ A mérlegben értékkel szereplő eszközök és források általános értékelési szabályai

4.1. § Bekerülési érték meghatározása

(1) Az egyes mérlegtételek értékelésének egyik legfontosabb kiindulópontja az eszközök bekerülési (beszerzési és előállítási) értékének meghatározása, melyet elsődlegesen a költségvetési szervek esetében az Áhsz. szabályoz és ahol az egyezés megengedett az Szt.-vel, ott ezeket az előírásokat kell figyelembe venni.

(2) A Szabályzatban az egyes eszközcsoportok bekerülési érték meghatározásának szabályai általánosan a következők:

a) **Vásárolt immateriális javak bekerülési értéke** az egységes rovatrend K61. Immaterialis javak beszerzése, létesítése rovathoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettséggként nyilvántartott vételár.

b) **Vásárolt, rendeltetésszerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett tárgyi eszközök bekerülési értéke** az egységes rovatrend K62. Ingatlanok beszerzése, létesítése, K63. Informatikai eszközök beszerzése, létesítése vagy K64.

Egyéb tárgyi eszközök beszerzése, létesítése rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettséggként nyilvántartott vételára.

A bekerülési értékbe ezeknél a beszerzéseknél bele kell számítani az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig felmerült, az eszközökhöz egyedileg hozzákapcsolható, tervezési, szállítási, rakodási, alapozási, szerelési és üzembe helyezési munkáknak az egységes rovatrend K62., K63., K64. rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettséggként nyilvántartott együttes vételára.

c) **A használatba vett, illetve a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközök bővítésével,** rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelésével összefüggésben idegen vállalkozó által végzett munkák bekerülési értéke azoknak az egységes rovatrend K62., K63., K64. rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettséggént nyilvántartott vételára.

d) **A már használatba vett, illetve a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközökön idegen vállalkozó által végzett felújítási munkák** [Szt. 3. § (4) bekezdés 8. pont] bekerülési értéke azoknak az egységes rovatrend K71., K72., K73. rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettséggént nyilvántartott vételára.

Az ingatlanok, gépek, berendezések, felszerelések, járművek értékét növeli az azokhoz kapcsolódóan a pénzügyi számvitelben elszámolt befejezett felújítás értéke.

e) **Saját előállítású immateriális javak, tárgyi eszközök bekerülési értékének összetevői:**

Az eszköz előállítási értékének részét képezik azok a költségek, amelyek:

- e.1) az eszköz (termék) előállítása, üzembe helyezése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, eredeti állagának helyreállítása során közvetlenül felmerültek;
- e.2) az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak;
- e.3) az eszközre (termékre) megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

Az eszköz előállítása során felmerült költségként kell figyelembe venni:

- e.4) a közvetlen anyagköltséget;
- e.5) a közvetlen személyi juttatási költséget;
- e.6) a közvetlen személyi juttatási költségek járulékait, szociális hozzájárulási adót;
- e.7) az egyéb közvetlen költséget (szállítási és rakodási költség, közvetlen gépköltség).

Az előállítási költségek közé tartoznak azok az adott eszközzel közvetlen kapcsolatba hozható, az előállításhoz kapcsolódó általános költségek arányos összegei is, amelyek az adott termékre megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

Ilyenek:

- e.8) gépköltségek;
- e.9) kamatköltségek;
- e.10) egyéb kiegészítő részlegek (üzemek) általános költségei.

Az előállítási költségek között kell elszámolni (és így az előállítási érték részét képezi):

- e.11) az idegen vállalkozó által megvalósított beruházáshoz a beruházó költségvetési szerv által biztosított (az idegen vállalkozó felé nem számlázott) vásárolt anyag bekerülési (beszerzési) értékét;
- e.12) a saját előállítású termék, nyújtott szolgáltatás közvetlen önköltségét a vásárolt anyag, a saját előállítású termék tényleges beépítésekor, a szolgáltatásnyújtással egyidejűleg.

f) **A gazdasági társaságban való részesedés bekerülési értékét alapításkor, tőkeemeléskor, vásárláskor, a társaság átalakulásakor, beolvadásakor** az Szt. 49. § (3), (4), (6) és (7) bekezdése szerint kell meghatározni, alapításkor, tőkeemeléskor, vásárláskor egyezően az egységes rovatrend K65. Részesedések beszerzése vagy K66. Meglévő részesedések növeléséhez kapcsolódó kiadások rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott összeggel.

Az Szt. Áhsz. által hivatkozott előírásai a következők:

- f.1) a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési (beszerzési) értéke vásárláskor a részvényekért, üzletrészekért, vagyoni betétekért fizetett ellenérték (vételár), cégvásárláskor – üzleti vagy cégérték, illetve negatív üzleti vagy cégérték kimutatása esetén – az üzleti vagy cégértékkel csökkentett, a negatív üzleti vagy cégértékkel növelt ellenérték (vételár);
- f.2) a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési (beszerzési) értéke alapításkor, tőkeemeléskor a létesítő okiratban, annak módosításában, illetve a közgyűlési, az alapítói, a taggyűlési határozatban a jegyzett tőke fedezeteként, valamint a jegyzési, a kibocsátási érték és a névérték különbözeteként, a jegyzett tőkén felüli tőke fedezeteként meghatározott vagyoni hozzájárulás együttes értéke a ténylegesen befizetett pénzbetétnek és a rendelkezésre bocsátott nem pénzbeli betétnek megfelelő összegben;

- f.3) gazdasági társaság átalakulása esetén a megszűnt gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés ellenében kapott részesedés bekerülési (beszerzési) értéke a megszűnt részesedésre jutó – a megszűnt gazdasági társaság végleges vagyommérlege szerinti – saját tőke összege (kiválás esetén a kiválással létrejött gazdasági társaság végleges vagyommérlege szerinti saját tőke összege);
- f.4) gazdasági társaság beolvadása esetén a külső tulajdonosnál a megszűnt gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés ellenében kapott részesedés bekerülési (beszerzési) értéke a megszűnt részesedésre jutó – a megszűnt gazdasági társaság végleges vagyommérlege szerinti – saját tőke összege;
- f.5) a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés névértéke fejében a jegyzett tőke leszállításakor (ideértve a tőkeleszállítással egyidejűleg végrehajtott, a leszállított jegyzett tőkével arányos jegyzett tőkén felüli saját tőke kivonást is) átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke a gazdasági társaság által közölt, illetve számlázott érték, a gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a vagyonszerzési javaslat szerinti érték.
- g) **Követelés fejében** átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz megállapodás, csereszerződés, vagyonszerzési javaslat szerinti (számlázott, bizonylatolt) értéke.
- h) **Csere útján** beszerzett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz csereszerződés szerinti értéke, a cserében adott eszköz eladási ára.
- i) **A térítésmentesen átvett, ajándékba kapott, többletként fellelt, valamint követelések fejében átvett eszközök:**
- i.1) Államháztartáson kívülről térítésmentesen (visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszköz, illetve az ajándékként kapott eszköz, továbbá a többletként fellelt (nem adminisztrációs hibából származó többlet) eszköz bekerülési értéke – ha a jogszabály eltérően nem rendelkezik – az eszköznek az állományba vétel időpontjában ismert piaci értéke.
- i.2) Az államháztartáson belülről térítésmentesen átvett, vagy vagyonszerzésbe vett eszközök bekerülési értéke a vagyonszerzésbe adónál kimutatott bruttó érték.

i.3) A követelés fejében átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz megállapodás, csereszerződés, vagyonfelosztási javaslat szerinti (számlázott, bizonylatolt) értéke.

i.4) A forgalmi, piaci érték meghatározásának módszere: azokban az esetekben, amikor az értékelés forgalmi, piaci értéken történik, a forgalmi, piaci érték:

- Új eszközöknél az azonos vagy hasonló rendeltetésű, használati értékű, minőségű és árfekvésű eszköz katalógusokban, árlistákban szereplő, illetve bolti ára. Amennyiben jelentős eltérés tapasztalható az egyes forgalmazók által alkalmazott árak között, ezek (legalább három forgalmazó) átlagát kell forgalmi értéknek tekinteni. Előzőek hiányában forgalmi érték a jogosítvánnyal rendelkező vagyonértékelő által meghatározott érték, ha az eszköz egyedi értéke, vagy mennyisége jelentős nagyságrendű. Jelentős a nagyságrend, ha az eszköz egyedi értéke vagy az eszközök összértéke várhatóan eléri az 500.000 Ft-ot. Ezen értékhatár alatt forgalmi érték a becsült érték.

- Használt eszközöknél a használatcikk kereskedők által alkalmazott eladási ár, ennek hiányában a vagyonértékelő által meghatározott vagy a becsült érték, az új eszközöknél említett feltételekkel.

- A forgalmi, piaci értéket (ill. az azt alátámasztó információkat) dokumentálni kell. A forgalmi, piaci érték jóváhagyására a Kancellár jogosult.

j) **A vásárolt készletek bekerülési értéke** az egységes rovatrend K311. Szakmai anyagok beszerzése vagy K312. Üzemeltetési anyagok beszerzése rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételár. A befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek bekerülési értéke az Szt. 62. § (2) bekezdése szerint számított előállítási érték.

(3) Az Sztv.-ben foglalt szabályok a következők:

a) **Vásárolt készleteknél (anyag, áru) bekerülési érték** a 47–50. § rendelkezései szerinti tételek, vagy a beszerzési értékek alapján számított átlagos (súlyozott) beszerzési ár, vagy a FIFO módszer szerint meghatározott bekerülési érték; saját termelésű készleteknél (befejezetlen termelés, félkész és késztermék) előállítási érték az 51. § szerinti közvetlen önköltség, vagy

az átlagos (súlyozott) közvetlen önköltség, vagy a FIFO módszer szerint meghatározott közvetlen önköltség. A közvetlen önköltség utókalkulációval meghatározott vagy norma szerinti közvetlen önköltség lehet. A befejezetlen termelés norma szerinti közvetlen önköltsége a félkész termék, a késztermék norma szerinti közvetlen önköltségéből a teljesítési fok alapján arányosítással is meghatározható.

- b) **Az adott előlegek bekerülési értéke** az átutalt vagy megfizetett – előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összeg.
- c) **A követelések bekerülési értéke** az egységes rovatrend bevételeihez kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon kimutatott követelésekkel megegyező elismert, esedékes összeg.
- d) **A kapott előlegek bekerülési értéke** az átutalt, megfizetett – előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összeg.
- e) **A kötelezettségek bekerülési értéke** az egységes rovatrend kiadásaihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek összege.

(4) Sajátos szabályok a bekerülési érték megállapításánál:

- a) A bekerülési érték részét képező tételek elszámolásának időpontjára az Szt. 47. § (9) bekezdését kell alkalmazni azzal, hogy az eszköz értékének utólagos módosítása során akkor kell a különbözet összegét jelentősnek tekinteni, ha az meghaladja az eredetileg elszámolt bekerülési érték 1%-át, de legalább a 100.000 forintot.
- b) A bekerülési (beszerzési) érték részét képező tételeket a felmerüléskor, a gazdasági esemény megtörténtekor (legkésőbb az üzembe helyezéskor) kell számításba venni a számlázott, a kivetett összegben. Amennyiben az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig a számla, a megfelelő bizonylat nem érkezett meg, a fizetendő összeget az illetékes hatóság nem állapította meg, akkor az adott eszköz értékét a rendelkezésre álló dokumentumok (szerződés, piaci információ, jogszabályi előírás) alapján kell meghatározni. Az így meghatározott érték és a ténylegesen számlázott vagy később módosított fizetendő (kivetett) összeg közötti különbözettel a beszerzési értéket a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában akkor kell módosítani, ha a különbözet

összege az adott eszköz értékét jelentősen módosítja. Amennyiben a különbözet összege jelentősen nem módosítja az adott eszköz bekerülési (beszerzési) értékét, annak összegét a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában egyéb ráfordításként, illetve egyéb bevételként kell elszámolni.

- c) A vagyonkezelésbe vett eszközök – ideértve, ha a vagyonkezelői jog más vagyonkezelőtől való átvétellel, költségvetési szerv átalakításával, jogutód nélküli megszűnésével kapcsolatban keletkezik, de ide nem értve, ha a vagyonkezelői jog vásárlással, saját előállítással keletkezik – bekerülési értéke a vagyonkezelésbe adónál kimutatott bruttó érték. Az átvételt követően a vagyonkezelésbe adónál az átadásig esetleg elszámolt értékcsökkenést, értékvesztést a vagyonkezelésbe vevőnek nyilvántartásba kell vennie.
- d) Importbeszerzés esetén a bekerülési értéket – figyelemmel az Áhsz. 20. § (3) és (4) bekezdésére – az Szt. 48. § (7) bekezdése szerint kell meghatározni.

(5) Az Szt. szabálya alapján a sajátos szabály az importbeszerzés esetén a következő:

- a) Ha a beszerzés ellenértékének kiegyenlítése számla alapján devizában, valutában történik, akkor a számla szerinti – levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó – devizaösszegnek, valutaösszegnek a beszerzéskor, a szolgáltatás igénybevételekor (teljesítéskor) érvényes, a 60. § (4)–(6) bekezdései szerinti árfolyamon átszámított forintértéke a termék, illetve a szolgáltatás értéke.

4.2. § Az értékcsökkenésének elszámolási szabályai

Terv szerinti értékcsökkenés

- (1) Az immateriális javak, a tárgyi eszközök üzembe helyezését (használatbavételét) követően, a használattal összefüggésben értékcsökkenést kell elszámolni.
- (2) Az értékcsökkenés elszámolása negyedévenként történik, a negyedéves könyvviteli zárlat keretében, az Áhsz.-ben meghatározott előírások alapján.
- (3) Az immateriális javak esetén a terv szerinti értékcsökkenési leírás kulcsai:
- a) vagyoni értékű jogok esetében 16%, vagy a tervezett használati idő alapján megállapított lineáris kulcs;
- b) szellemi termékeknél 33%.

- (4) A tárgyi eszközök terv szerinti értékcsökkenését a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 2. számú mellékletében meghatározottak szerint kell elszámolni. Az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok terv szerinti értékcsökkenésének leírási kulcsa azonos annak az ingatlannak a leírási kulcsával, amelyhez az adott vagyoni értékű jog kapcsolódik.
- (5) A 25 millió forint bekerülési érték alatti gépek, berendezések, felszerelések, járművek terv szerinti értékcsökkenése megállapítása során nem lehet maradványértéket meghatározni.
- (6) A kisértékű immateriális javak bekerülési értéke a beszerzést, a kisértékű tárgyi eszközök bekerülési értéke az üzembe helyezést, használatba vételt követően, legkésőbb az Áhsz. 53.§ (6) bekezdés d) pontja szerinti elszámolások során terv szerinti értékcsökkenésként egy összegben elszámolandó.
- (7) Az immateriális javak, tárgyi eszközök használata, üzemeltetése során, amennyiben az adott tárgyegyedévben elszámolt terv szerinti, illetve terven felüli értékcsökkenés elszámolásával a könyvekben kimutatott halmozott értékcsökkenés eléri a bruttó érték összegét, akkor még a tárgyegyedévben a bruttó értékét át kell vezetni az adott eszközfajta teljesen (0-ig) leírt aktivált állományi számlájára. Ez a könyvelési tétel két állományi számla közötti átvezetést jelent, nem érinti az értékcsökkenés számlákat.
- (8) Nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés: üzembe nem helyezett beruházásoknál, teljesen 0-ig leírt immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél bekerülési értéke után.
- (9) Nem szabad terv szerinti értékcsökkenést elszámolni az olyan eszközöknél, amely értékéből a használat során sem veszít, és amelynek értéke különleges helyzetéből, egyedi mivoltából adódóan évről évre nő.

Terven felüli értékcsökkenés elszámolása

- (10) A terven felüli értékcsökkenést a Szt. 53.§ (1) bekezdés b) és c) pontjai szabályozzák, elszámolni a következő esetekben lehet:
- a) az immateriális javak, a tárgyi eszköz (ide értve a beruházást is) az Egyetem tevékenysége változása miatt feleslegessé vált, megrongálódott, megsemmisült, hiány keletkezett és így rendeltetésének megfelelően már nem használható, illetve használhatatlan;

b) a vagyoni értékű jog a szerződés módosítása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető.

(11) Az (10) bekezdés a) pontja szerinti esetekben, a terven felüli értékcsökkenés elszámolását követően az immateriális javakat, tárgyi eszközt az állományból ki kell vezetni.

(13) Nem számolható el terven felüli értékcsökkenés a már teljesen leírt immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél.

(14) A szervezeti egységek részéről az általuk leadott, saját használatukból kivont eszközök esetében a rendeltetés megváltozása, vagy elhasználódás miatt szükségeszerű a terven felüli értékcsökkenés elszámolási lehetőségének vizsgálata.

4.3. § Értékvesztés elszámolási szabályai

(1) A Szt.-ben meghatározott eszközök után értékvesztést kell elszámolni, ezen eszközök a következők:

- a) gazdasági társaságban lévő részesedések;
- b) készletek;
- c) követelések;
- d) nem a Kincstárban vezetett pénzeszköz számlák.

(2) Az értékvesztés megállapítás Szt. szerinti szabályai:

A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – értékvesztést kell elszámolni, a befektetés könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti – veszteségjellegű – különbség összegében, ha ez a különbség tartósan mutatkozik és jelentős összegű.

(3) A befektetés piaci értéke meghatározásakor figyelembe kell venni:

- a) a gazdasági társaság tartós piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, a befektetés (felhalmozott) osztalékkal csökkentett tőzsdei, tőzsdén kívüli árfolyamát, annak tartós tendenciáját;
- b) a megszűnő gazdasági társaságnál a várhatóan megtérülő összeget;
- c) a gazdasági társaság saját tőkéjéből a befektetésre jutó részt, külföldi pénzügyi értékre szóló befektetés esetén a 60. § szerinti, az üzleti év mérleg fordulónapjára vonatkozó választott devizaárfolyamon átszámított forintértéken.

(4) Amennyiben az előzőek szerinti befektetésnek, mérleg készítéskor piaci értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a befektetés könyv szerinti értéke, a különbséggel a korábban

- elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a befektetés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg beszerzési értéket.
- (5) Amennyiben a **vásárolt készlet (anyag, áru)** bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke, akkor azt a mérlegben a tényleges piaci értéken, ha pedig a saját termelésű készlet (befejezetlen termelés, félkész és késztermék) bekerülési (előállítási), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert és várható eladási ára, akkor azt a mérlegben a még várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett, várható támogatásokkal növelt eladási áron számított értéken kell kimutatni, a készlet értékét a különbözetnek értékvesztésként elszámolásával kell csökkenteni.
- (6) A **vásárolt készlet** bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értékét, illetve a saját termelésű készlet bekerülési (előállítási) értékét – az előzőekben foglaltakon túlmenően – csökkentetten kell a mérlegben szerepeltetni, ha a készlet a vonatkozó előírásoknak (szabvány, szállítási feltétel, szakmai előírás stb.), illetve eredeti rendeltetésének nem felel meg, ha megrongálódott, felhasználása, értékesítése kétségessé, vagy feleslegessé vált. A készlet értékének csökkentését – a különbözetnek értékvesztésként elszámolásával – ez esetben addig a mértékig kell elvégezni, hogy a készlet a használhatóságnak (az értékesíthetőségnek) megfelelő, mérlegkészítéskor, illetve a minősítés elvégzésekor érvényes (ismert) piaci értéken (legalább haszon anyagáron, illetve hulladékértéken) szerepeljen a mérlegben.
- (7) Amennyiben a készlet piaci értéke jelentősen és tartósan meghaladja könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a készlet könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a bekerülési értéket.
- (8) A beszámoló elkészítése előtti leltározás során a készleteket meg kell vizsgálni abból a szempontból, hogy:
- Csökkent értékűek-e: a vonatkozó előírásoknak, illetve eredeti rendelkezésnek nem felel meg, ha megrongálódott, felhasználásra, értékesítésre kétségessé, vagy feleslegessé vált.
  - A készlet könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb-e, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke. Tartós az eltérés, ha az előző beszámoló készítéskor is fennállt, jelentős, ha összege meghaladja az eszköz könyv szerinti értékének 50 %-át.

- c) A fenti esetekben az adott készletfajta mérlegben szereplő értékét csökkenteni kell az értékvesztés elszámolásával.
- (9) A **követelések minősítése** alapján az üzleti év mérleg fordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél (ideértve a hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket, továbbá a bevételek aktív időbeli elhatárolása között lévő követelésjellegű tételeket is) értékvesztést kell elszámolni – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.
- (10) A kis összegű követelések könyvvitelben elkülönített csoportjára – a követelések együttes minősítése alapján – az értékvesztés összege ezen követelések nyilvántartásba vételi értékének százalékában is meghatározható, egy összegben elszámolható, elkülönítetten kimutatható. Ez esetben a következő évi mérleg fordulónapi értékeléskor a kisösszegű követelések – hasonló módon megállapított – értékvesztésének összegét össze kell vetni az előző évi, ilyen jogcímen elszámolt értékvesztés összegével és a csoport szintjén mutatkozó különbözetet – előjelének megfelelően – a korábban elszámolt értékvesztést növelő értékvesztésként, illetve a korábban elszámolt értékvesztés visszaírásaként kell elszámolni.
- (11) Amennyiben a követelés minősítése alapján a követelés várhatóan megtérülő összege jelentősen meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszaírásával a követelés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a nyilvántartásba vételi (devizakövetelés esetén az Szt. 60. § szerinti árfolyamon számított) értékét.

4.4. § A követelések értékelésére vonatkozó sajátosságok

- (1) A közhatalmi bevételekre vonatkozó követelések és az adók módjára behajtandó kisösszegű követelések értékelése során az értékvesztés összege a kötelezettek együttes minősítése alapján egyszerűsített értékelési eljárással, azok csoportos értékelésével határozzuk meg.

- (2) Az egyszerűsített értékelési eljárás során az egyes minősítési kategóriákhoz rendelt, a várható megtérülésre vonatkozó százalékos mutatók meghatározását a követelés-beszedés eredményének előző költségvetési év(ek)re vonatkozó adatai alapján kell kialakítani, kancellár hatásköre. Az egyes minősítési kategóriákhoz rendelt százalékos mutatókat évente felül kell vizsgálni.

Az egységes rovatrend B31. Jövedelemadók, B32. Szociális hozzájárulási adó és járulékok, B33. Bérhez és foglalkoztatáshoz kapcsolódó adók, B34. Vagyoni típusú adók és B35. Termékek és szolgáltatások adói rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott és annak alapján a pénzügyi számvitelben elszámolt követelések (a továbbiakban együtt: az egyszerűsített értékelési eljárás alá vont adókövetelések) értékelési elveinek meghatározása során a kötelezetteket legalább – státuszuknak megfelelően – folyamatosan működő adósok, illetve folyamatos működésükben korlátozott adósok szerinti – így különösen felszámolás alatt lévő, csődeljárás alá vont, végelszámolás alatt lévő, jogutód nélkül véglegesen megszűnt – csoportosításban kell részletezni.

A folyamatosan működő adósokkal szembeni követeléseket lejáratuk szerint tovább kell bontani legalább:

- a) 90 napon belüli;
- b) 91–180 napos;
- c) 181–360 napos, és
- d) 360 napon túli

minősítési kategóriákra.

- (3) A követelések működési célú támogatások bevételeire államháztartáson belülről, a követelések felhalmozási célú támogatások bevételeire államháztartáson belülről, értékvesztés nem számolható el.
- (4) A pénzeszközök esetében is meg kell állapítani az értékvesztés szabályait. A Számviteli és pénzügyi Csoportból a gazdasági előadó a Gazdasági Osztály osztályvezetője jóváhagyásával megállapítja az értékvesztés tényét.
- (5) A pénzeszközöknél az értékvesztés kategóriát akkor kell alkalmazni, ha az adott pénzeszköz számlát vezető hitelintézet a számlán lévő összeget nem tudja a számlatulajdonos intézménynek maradéktalanul a rendelkezésére bocsátani.

- (6) Az értékvesztés elszámolásához ebben az esetben is dokumentálni szükséges.
- (7) Nem lehet értévesztést elszámolni a Magyar Államkincstár által vezetett fizetési számlák esetében. A nemzeti vagyomba tartozó befektetett eszközök és forgóeszközök között kimutatott részesedések, értékpapírok, a készletek és a követelések értékvesztésének elszámolása során akkor kell a különbözetet jelentős összegűnek tekinteni, ha az értékvesztés összege meghaladja a bekerülési érték 10%-át. Az értékvesztés tartós jellege nem vizsgálható. Az értékvesztéseket minden esetben dokumentálni szükséges (pl. felszámolási eljárás, végelszámolási eljárás, végrehajtás folyamatáról nyert információk).

4.5. § Terven felüli értékcsökkenés és értékvesztés visszairásának szabályai

- (1) Amennyiben az előzőekben bemutatott leírások miatt az érintett eszközök könyv szerinti értéke alacsonyabb ezen eszközök eredeti bekerülési értékénél és az alacsonyabb értéken való értékelés (immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a terven felüli értékcsökkenés, egyéb eszközöknél az értékvesztés-elszámolás) okai már nem, illetve csak részben állnak fenn, a leírásokat meg kell szüntetni a megbízható és valós adatok érdekében – az eszközt piaci értékére, legfeljebb a nyilvántartásba vételkor megállapított, a bekerülési értékére, immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékére az egyéb bevételekkel szemben, illetve a pénzügyi műveletek ráfordításait csökkentő tételként vissza kell értékelni (visszairás).
- (2) A terven felüli értékcsökkenés, az értékvesztés visszairását az üzleti év mérleg fordulónapjára vonatkozó értékelés keretében kell végrehajtani. Amennyiben az egyedi eszköz mérleg készítésekor a piaci érték jelentősen meghaladja a könyv szerinti értékét, immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékét, akkor a különbözet összegével csökkenteni kell az elszámolt terven felüli értékcsökkenés, az elszámolt értékvesztés összegét és az egyéb bevételekkel szemben, a részesedések, értékpapírok, értékvesztésénél a pénzügyi műveletek ráfordításainak csökkentésével növelni kell az adott eszköz könyv szerinti értékét.

- (3) A különbözettel a könyv szerinti értéket az adott eszköznyilvántartásba vételekor számításba vett értékéig – a bekerülési érték összegéig, immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékig – kell növelni (visszaírás összege). A visszaírás összege nem lehet több, mint a korábban terven felüli értékcsökkenésként, értékvesztésként elszámolt összeg.

4.6. § Értékhelyesbítés és visszaírásának elszámolási szabályai

- (1) A költségvetési szerveknek, ha az eszközeik esetében a piaci értékelés szabályait választják, akkor alkalmazniuk kell az értékhelyesbítésre vonatkozó szabályokat. Ennél a választásnál figyelemmel kell lenni arra a szabályra, hogy az immateriális javak és tárgyi eszközök esetében év végén nincs lehetőség terven felüli értékcsökkenés elszámolására év végi értékelés alapján. Így a piaci értékelést csak nagyon korlátozottan lehet alkalmazni.

Ilyen eszköz lehet:

- a) gazdasági társaságokban való részesedés,
- b) értékpapírok (költségvetési szerveknél nem lehetséges),
- c) képzőművészeti alkotások.

Ezekben az esetekben – értelemszerűen – az Szt. 57. § (3) bekezdésében és 58. § (1), (5)–(9) bekezdéseiben foglaltakat kell alkalmazni.

4.7. § Devizakészlet értékelése

- (1) A devizaszámlán lévő deviza, külföldi pénzürtékre szóló követelés, befektetett pénzügyi eszközök, aktív pénzügyi elszámolás, illetve kötelezettségeket a mérleg fordulónapján érvényes, a Szt. 60.§-a szerint, a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, december 31-i hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.
- (2) Az értékelésből adódó árfolyam különbözeteket a devizás követelésekkel, kötelezettségekkel együtt devizaszámlánként kell kiszámolni és intézményi szinten kell minősíteni. Amennyiben jelentős mértékű az árfolyam különbözet, azt deviza számlánként könyvelni kell, az árfolyam veszteséget ráfordításként, az árfolyam nyereséget egyéb bevételként kell elszámolni.

5.§ A mérlegtételek értékelésének általános szabályai

- (1) A mérlegtételek értékelésének általános szabályaira az Szt. 46. §-át kell alkalmazni. Ennek megfelelően:
- a) az értékelésnél az ügymenet folytatásának elvéből kell kiindulni, ha ennek az elvnek az érvényesülését eltérő rendelkezés nem akadályozza, illetve a tevékenység folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem áll fenn;
  - b) az előző üzleti év mérlegkészítésénél alkalmazott értékelési elvek csak akkor változtathatók meg, ha a változtatást előidéző tényezők tartósan – legalább egy éven túl – jelentkeznek, és emiatt a változás állandónak, tartósnak minősül. Ez esetben a változtatást előidéző tényezőket és számszerűsített hatásukat a szöveges beszámolóban részletezni kell;
  - c) az eszközöket és a kötelezettségeket leltározással (mennyiségi felvétellel, egyeztetéssel) ellenőrizni és – a törvényben szabályozott esetek kivételével – egyenként értékelni kell. A különböző időpontokban beszerzett, előállított, általában csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező eszközöknél az átlagos beszerzési (előállítási) áron, továbbá a FIFO módszerrel történő értékelés is alkalmazható;
  - d) a mérlegben kimutatott eredmény meghatározásakor, a mérlegtételek értékelése során figyelembe kell venni minden olyan értékcsökkenést, értékvesztést, amely a mérleg fordulónapján meglévő eszközöket érinti, és amely a mérlegkészítés időpontjáig ismertté vált. Tartósnak minősül a könyv szerinti érték és a piaci érték különbsége, ha az múltbeli tények vagy jövőbeni várakozások alapján legalább egy évig fennáll. A különbség tartósnak minősül – fennállásának időtartamától függetlenül – akkor is, ha az az értékeléskor a rendelkezésre álló információk alapján véglegesnek tekinthető.
- (1) Az egyidejűleg beszerzett, azonos beszerzési árhoz tartozó, azonos paraméterekkel rendelkező, egyidejűleg használatba vett tárgyi eszközöket, értékpapírokat, készleteket csoportosan is nyilván lehet tartani. A csoportosan nyilvántartott eszközök esetén az értékelést külön-külön, csoportonként kell elvégezni. A csoportos értékelést addig lehet alkalmazni, amíg az egyedi eszköz nyilvántartási értékében elkülönült változás nem következik be.

6. § A mérlegtételek értékelésének részletes szabályai

(1) **Immateriális javak és tárgyi eszközök:** a mérlegben az immateriális javakat, tárgyi eszközöket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenéssel, növelve a terven felüli értékcsökkenés visszaírt összegével. Az értékhelyesbítést külön kell kimutatni az eszközök értékhelyesbítésének forrásával azonos összegben.

a) Tartós részesedések

A mérlegben a részesedéseket, tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével. Az értékhelyesbítést külön kell kimutatni az eszközök értékhelyesbítésének forrásával azonos összegben.

b) Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök

A mérlegben a koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközöket a bekerülési értéken kell kimutatni, elkülönítve azok értékcsökkenését, értékvesztését és értékhelyesbítését. A koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök után a terven felüli értékcsökkenést a koncesszió jogosultja, a vagyonkezelő adatszolgáltatása alapján kell megállapítani. (Ebben az eszközcsoportban kizárólag az államháztartáson kívülre adott eszközöket kell kimutatni.)

c) Készletek

A mérlegben a vásárolt készleteket a mérleg fordulónapján használatba nem vett vásárolt készletek bekerülési értékén kell kimutatni, csökkentve a már elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

A mérleget a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

d) Követelések

A mérlegben a követeléseket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

e) Pénzeszközök

A mérlegben a forintra szóló bankszámlák értékét a könyvekben szereplő összeggel egyezően, az év utolsó napján az előirányzat-felhasználási számlán lévő forint összegben, a Kincstári értesítővel egyezően kell szerepeltetni:

A házipénztár mérlegben szereplő értéke a főkönyvi könyvelésben a házipénztár főkönyvi számlán lévő, a pénztárjelentéssel és a december 31-i tényleges pénzkészlettel egyező forintösszeg

f) Időbeli elhatárolások

Az aktív és passzív időbeli elhatárolásokat a mérlegben könyv szerinti értéken a kapcsolódó analitikus nyilvántartásokkal egyeztetett módon kell kimutatni.

g) Saját tőke

A saját tőkébe tartozó forrásokat a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

h) Kötelezettségek

h.1) Hosszúlejáratú kötelezettségek

A hosszúlejáratú kötelezettségeket a kapott (igénybe vett, folyósított) összegben kell értékelni.

A hosszúlejáratú kötelezettségek között csak az egy éven túl esedékes összeg mutatható ki, a tartozás következő évi törlesztő részletét a rövidlejáratú kötelezettségek között kell a mérlegben kimutatni. A főkönyvi számlákon átkönyvelni nem kell, emiatt a főkönyvi kivonat és a mérleg eltérhet. Az eltérést a mérleget alátámasztó leltárban kell levezetni.

h.2) Rövidlejáratú kötelezettségek

A mérlegben a szállítók között az egyeztetett analitikus nyilvántartás adataiból a beszámolási év december 31-ig teljesített áruszállításokról és szolgáltatásnyújtásokról megküldött számlák ÁFA-t is tartalmazó összegét kell feltüntetni. A mérlegben való szerepeltetésnek nem feltétele, hogy a számla kiállításának időpontja a beszámolási évben legyen. Minden olyan számlát be kell állítani, amely a beszámoló készítésének a számviteli politikában meghatározott időpontjáig megérkezik, és az áruszállítás illetve szolgáltatásnyújtás teljesítése a beszámolási évben történt. A szállítói kötelezettségeket a pénzügyi teljesítés forrása szerint csoportosítva kell a mérlegbe beállítani.

A mérlegben az egyéb rövidlejáratú kötelezettségek között kell kimutatni az alábbiak szerint értékelt tartozásokat:

- a térítési díjak túlfizetéséből származó kötelezettségeket az analitikus nyilvántartásban szereplő összegekkel egyezően;
- az adóhatóság felé fennálló tartozásokat az egyeztetett könyv szerinti értékben;
- a hosszúlejáratú kötelezettségek azon részét, melyek törlesztő részlete a mérleg fordulónapját követő egy éven belül esedékes, a folyósító által közölt összegben.

7. § Záró rendelkezések

- (1) Jelen Szabályzatot a Szenátus 129-2015/2016 (2016.06.16.) határozatával elfogadta, 2016. június 17. napján lép hatályba.
- (2) Jelen Szabályzat közzétételéről az Egyetem a helyben szokásos módon gondoskodik, honlapján hozza nyilvánosságra.
- (3) Jelen Szabályzat elérési útvonala:

N:\Szabályzatok\ÉRVÉNYES SZABÁLYZATOK

Dunaújváros, 2016. június 16.

Dr. habil. András István
rektor
Szenátus elnöke

